

Til Norges Idrettsforbund

Oslo, 3. november 2023

Høringssvar - Forvaltningsordninger - Post 2 og Post 3

Vi takker vi for et ryddig høringsdokument hvor spørsmål og innspill vi tidligere har kommet med er besvart. Det er positivt at både hensikten med å endre forvaltningsordningene og konsekvensene de ulike modellene har for hvert enkelt særforbund fremkommer tydelig.

Denne saken har vært mye diskutert i særforbundene. Fremfor at flere særforbund sender egne, har flere gått sammen om et felles svar. Særforbundene som stiller seg bak dette høringssvaret er listet opp i avslutningen av brevet.

Om høringsprosessen

Små og mellomstore særforbund er helt avhengige av tilskuddene over Post 2 og 3. Endring av forvaltningsordningene er derfor et meget viktig tema for oss som står bak dette høringssvaret.

Selv om høringsdokumentet legger opp til overgangsordninger, burde høringen vært gjennomført tidligere. Høringen er såpass viktig og komplisert at det kreves tid for å utforme svar og forankre disse idrettspolitisk.

Slik vi forstår det, skal tildelingen i 2024 baseres på Idrettsstyrets vedtak 23. november. At endelig modell også kan være en kombinasjon av de forskjellige modellforslagene, gjør at høringssvarene ikke nødvendigvis tar høyde for endelige konsekvenser for det enkelte særforbund.

Vi er også usikre i hvilken grad påvirkede særforbund vil kunne gjøre nødvendige tilpasninger etter at modellen er vedtatt av Idrettsstyret. Samlet gjør dette det vanskelig å planlegge og budsjettere for 2024, og fremover i langtidsplaner.

Da konsekvensene for mindre særforbund kan være svært store, håper vi Idrettsstyret tar hensyn til våre bekymringer, og har forståelse for at denne høringen skaper stor usikkerhet blant mange ansatte i særforbundene.

Om Idrettstingets vedtak

Målet med høringen er å finne den innrettingen av Post 2 og 3 midlene som gjør særforbundene robuste nok til å kunne ivareta både kjerneoppgaver og utvikling.

Slik vi oppfatter vedtaket på det siste Idrettstinget, innebærer dette at særforbundene skal ha gode systemer, og være organiserte på en måte som gjør at de har riktig kompetanse og nok kapasitet til å håndtere krav og forventninger fra organisasjonen og omverdenen.

Med tanke på norsk idretts fokus på mangfold og autonomi, er det derfor godt å konstatere at endret forvaltningsmodell ikke har som mål at særforbund motvillig må sammenslås i større enheter for å redusere kostnader. Med den risikoen dette vil kunne innebære for redusert mangfold av idretter i idrettsorganisasjonen.

Om tilskuddenes betydning for driften av små og mellomstore særforbund

Markedet for sponsing og kommersielle inntekter er i sin natur slik at «the-winner-takes-it-all». Mange av de små og mellomstore særforbundene, som ikke er like synlige, får dermed lite eller ikke noe, mens de store får alt.

Søkbare støtteordninger, både offentlige og private, tilfaller også i stor grad de største særforbundene som favner flest og som har bedre administrativ kapasitet til å utforme søknadene. Det samme gjelder mange av Olympiatoppens tilbud som er finansiert over Post 4.

Små særforbund, og særlig de som ligger i grenseland mot minstekravet om 1 500 aktive medlemmer og 20 idrettslag, er svært sårbare. For forbund som er under dette minstekravet blir både administrasjonstilskuddet og aktivitetsmidlene avkortet.

For forbund som i tillegg har sin hovedvekt på voksne medlemmer, er det naturlig nok lite uttelling på post 3. Grunnstøtten (post 2) skal derfor holde både til forbundets drift og utvikling.

Tilskuddene over Post 2 og 3 skal derfor sørge for at særforbundene både tilfredsstiller lovbestemte krav til driften, at særforbundene leverer på det idretten selv bestemmer i eget overordnet planverk, samt de politikerstyrte prioriteringene som følger av tilskuddsbrevene.

Stadig flere forventninger og tilsvarende krav til rapportering, øker både arbeidsmengden og kravene til kompetanse utover det idrettsfaglige i særforbundene.

Parallelt har tilgangen til de tillitsvalgtes tid og bidragsmengde sunket. Flere undersøkelser har vist at dette kan være årsakene til den urovekkende høy turn-over i mange særforbund.

Samtidig har prisene på alt økt og den norske kronen svekket seg. Det imidlertid ikke bare reiser og opphold som har blitt dyrere. De obligatoriske kostnadene særforbundene har i forbindelse med digitaliseringsprosjektet og de økte leiekostnadene på Idrettens hus og andre kostnader til regnskap og revisjon tar beslag på stadig større del av inntektene

Lavere tilskudd over Post 2 og 3 vil derfor enten måtte kompenseres med økte kontingenter for tilsluttete klubber, eller lavere forventninger til hva særforbundene kan gjøre for å utvikle klubbene og gjøre aktivitetene attraktive for flere.

Fordi de fleste små særforbund allerede har små administrasjoner, tror vi ikke eventuelle sammenslåinger for å effektivisere driften gjennom oppsigelser vil ha noen positiv effekt på hvor robuste særforbund som utøverne av de ulike idrettene sitter igjen med.

Om Modell 1a og 1b - Aktivitetsbasert forenklingsmodell, med og uten idrettslag

Fordelen med modellene er at de er enkle å forholde seg til, men som nevnt i høringsnotatet er begge disse modellene lite fordelsaktive for små særforbund.

I regneeksempelet som følger høringen vil for eksempel Norges Fekteforbund miste rundt 30 prosent av tilskuddene, Norges Curlingforbund nesten 40 prosent, mens Norges Biljardforbunds tilskudd nesten vil halveres. Tilsvarende reduksjoner vil det også være i flere andre mindre særforbund.

Med tanke på at mindre særforbund ikke har inntekter av betydning utover tilskuddene, vil både modell 1a og 1b medføre at disse forbundene ikke blir tilstrekkelig robust til å ivareta kjerneoppgaver og utvikling. Dette kan utfordre eksistensgrunnlaget for flere særforbund, og strider imot ambisjonen om styrking av mangfoldet i norsk idrett slik det er uttrykt som mål i "Idretten Vil".

Modellene gir for øvrig ingen insitamenter for større særforbund til å ta opp mindre idretter da disse vil bringe mindre ressurser inn i et samarbeid. Dette ville sannsynligvis også medføre at mindre idretter ville blitt en salderingspost i større særforbund.

Det fremstår heller ikke klart hvordan modell 1a og 1b skal sikre en tilstrekkelig ressurstilgang for de mindre særidrettene slik at de kan bli robuste.

Om Modell 2a: Robuste særforbund ikke insentiv til splittelse

Målet med denne modellen er å gi initiativ til organisering i fleridrettsforbund. Men samtidig hindre oppsplitting for å øke de samlede tilskuddene for nåværende særforbund med flere grener som tilfredsstiller størrelseskravet som egne særforbund.

For mindre særforbund med små administrasjoner kan vi ikke se at sammenslåing av mindre særforbund i modell 2a kan gi noen synergier, uten at antall ansatte reduseres.

Sammenslåinger av allerede etablerte særforbund, vil etter vår mening gå ut over de mindre idrettenes autonomi og identitet. Erfaringer med sammenslåinger av andre særidretter har vist at det er krevende å organisere både drift og utviklingen uten interne stridigheter om fokuset.

Begge deler kan dessuten gjøre det vanskeligere å engasjere tillitsvalgte til styret og komiteer og medføre lavere administrativ kapasitet på de relativt mindre idrettene.

Forskjellen på modell 2a og 2b, er at man i 2a har beholdt regionstilskuddet på Post 2. På mange måter, og i de fleste tilfeller, mener vi at aktivitetsomfang (aktivitetstilskuddet) og antall særidrettsgrupper (regionstilskuddet) premierer det samme, og dermed ikke bidrar til å måle noe annet, enn å styrke forbund som har et stort aktivitetsomfang.

Om Modell 2b: Robuste særforbund - økt administrasjonstillegg

Vi som står bak dette høringssvaret, mener at modell 2b er den beste for å nå målene.

Denne modellen vil langt på vei eliminere den bekymringen særforbund med små administrasjoner har etterlyst i høringsvar og -møter i denne saken siden høringen om fremtidig organisering av norsk idrett i 2018.

Modell 2b vil nettopp sørge for at alle nåværende særforbund, uansett størrelse både kan ivareta kjerneoppgaver og utvikling, og støtter opp under ambisjonen om styrking av mangfoldet i norsk idrett.

Nye idretter/særforbund vil også raskt komme i gang og sikre både drift og utvikling av sin respektive idrett.

Ved å øremerke midler ved et administrasjonstilskudd vil man lagt på vei forhindre interne stridigheter om hvordan særforbundsadministrasjonene skal driftes og finansieres.

Modell 2b vil dessuten være et godt incitament for forbundsstyrene og særforbundstingene til å skape mer levedyktige arbeidsplasser. Hvor de ansatte ikke bare får unna det som haster, men også har tid til å bedrive utvikling og strategisk arbeid.

Om Modell 3: Robuste særforbund - trappetrinnsmodell

Vi oppfatter modell 3 som mer uforutsigbar og frykter at denne modellen vil gjøre det økonomisk fordelaktig for større særforbund å splittes opp i flere mindre særforbund.

Om nåværende særforbund med flere grener som tilfredsstillter størrelseskravet som egne særforbund, splittes opp for å øke de samlede tilskuddene vil dette kunne gi utilsiktede effekter.

Dette ville medført at de allerede store idrettene, som også har best tilgang på andre inntekter, vil ta en enda større del av tilskuddene på bekostning av de mindre.

Vi mener derfor at modell 3 vil virke mot sin hensikt, og umuliggjøre tilstrekkelig med midler så de andre særforbundene blir robuste.

Vi anbefaler modell 2b

Vi støtter grepene som gjøres i modellene for å forenkle og gjøre forvaltningsordningen mer forutsigbar; ved å fjerne utviklingsorientert idrett på post 2 og aktivitetsutvikling som kriterium på post 3.

Av endringsforslagene, som er uavhengig av modell, støtter vi å sette av en egen strukturpott, som trekkes ut fra post 2 før fordeling. Det kan være nyttig å ha en fleksibel ordning som kan støtte opp om særforbund, som trenger støtte i særskilte tilfeller, der ordinær tildeling ikke gir ønsket effekt.

I tillegg til dette ønsker vi også at det opprettes en tilvarende pott-løsning som kan være behjelpelig med å fjerne økonomi som barriere for særforbund som ønsker å delta på internasjonale generalforsamlinger/kongresser ol. Slik som økonomien er nå i små særforbund blir slike møter ofte en salderingspost, slik at også det internasjonale demokratiseringsarbeidet ofte blir nedprioritert. Omfang og rammer på slike ordninger deltar vi gjerne i eventuelle diskusjoner om senere.

Vi støtter også endringene på kvalitet og verdi på post 3, at man ønsker å gjennomgå og forenkle integreringstilskuddet, og det å basere aktivitetstilskudd på snittet av de siste tre år. Vi støtter intensjonen med å forenkle forvaltningsmodellene for post 2 og 3, og i vårt perspektiv, som små særforbund, synes det som at modell 2b ved å styrke administrasjonstilskuddet, vil være modellen som best gjør forbund robuste til å drifte og utvikle våre idretter på en god måte.

I valg av endelig modell, håper vi at Idrettsstyret har med seg hva forvaltningsordningene skal understøtte, og velger det alternativet som støtter norsk idretts virksomhetsidé i «Idretten vil».

Nettopp å sikre barn og ungdom et mangfoldig og variert idrettstilbud slik at også de som ikke finner seg til rette i de store idrettene, har et robust særforbund som arbeider for deres idrettsglede.

Med vennlig hilsen,
for Norges Fektingforbund
Claes H. Bendiksen (sign.)
Generalsekretær

Følgende særforbund stiller seg bak dette høringssvaret:

- Norges Fektingforbund
- Norges Castingforbund
- Norges Fleridrettsforbund
- Norges Bueskytterforbund
- Norges Hundekjørerforbund
- Norges Vannski & Wakeboardforbund
- Norges Biljardforbund
- Norges Bowlingforbund
- Norges Bryteforbund
- Norges Curlingforbund
- Norges Amerikanske Idretters Forbund
- Norges Skytterforbund
- Norges Softball- og Baseballforbund
- Norges Bokseforbund
- Norges Kickboxing Forbund
- Norges Ake, Bob og Skeletonforbund